

KIADÓHIVATAL:
Kaposvár, Zárda-utca
17. szám.

Ide czimzendők az
el-fizetési pénzek, hir-
detések és nyiltterek.

Megjelen minden
vasárnap.

Előzetési díj:
Egész évre . . . 8 korona
Félévre 4 korona
Negyedévre . . . 2 korona
Egyes számok 20 f.-ért
az előirúttó helyeken kap-
hatók.

SZERKESZTŐSÉG:
Kaposvár, Zárda-utca
17. szám.

Ide czimzendők a lap
szellemi részét illető
minden közlemények.

Megjelen minden
vasárnap.

Előzetési díj:
Egész évre . . . 8 korona
Félévre 4 korona
Negyedévre . . . 2 korona
Egyes számok 20 f.-ért
az előirúttó helyeken kap-
hatók.

NÉPJOG

POLITIKAI HETILAP.

Consumatum est.

A mikor a hadügyi követelés összege nyilvánosságra jutott, zugó morajlás futott végig az országon. A közvélemény a sajtó — mondhatni egyértelműleg emelte fel tiltakozó szavát a nemzetnek ezen inproductiv megterhelhetése ellen s voltak még olyan balgák is, a kik biztak a nemzeti képviselőben, hogy megakadályozza majd a gőgös soldateszka nemzetölő terveinek keresztülvitelét.

Ismételten hangsúlyozom, balgák, naiv gondolkozásuk voltak azok, a kik a történetek után még biztak a képviselők hazafiságában.

A delegáció tárgyalásai pedig arról tettek tanúságot, hogy az egész magyar parlamentarizmus szemfényvesztés, a képviselőház minden tagja — direct vagy indirecte — eszköz egy felsőbb hatalom kezében, a mely felsőbb hatalom minden utasítást minden directívát onnét vesz, a honnét a bresciai hiéna vette azokat a magyar nemzet gyászos napjaiban.

Hiu reményekkel áltatnók magunkat, ha biznánk a legnagyobb magyar jó szavában. Magyarország nem lesz, Magyarország csak volt, volt pedig

csak addig, a meddig a szolgálékü, haszonleső meghunyászkodás helyett a nemzeti önérték lelkesítette a szíveket, a mikor még nem létezett magánérdek ott, a hol a haza jólétéről esett szó. A mikor a kiválasztottak, a hatalom és méltóságok birtokosai felelősségük tudatában tették meg intézkedéseiket, a mikor nem a kormányok alkottak törvényeket, hanem alkotott a nemzet, ennek minden egyes tagja: a nemzeti képviselő. A mikor Catók ültek a törvényhozói székben nem pedig kufárok és bankigazgatók, a mikor nem a dividenda volt a végcél, hanem a haza felvirágoztatása.

A mostani közélet a nyílt és titkos corruptio jegyében áll. Udvari lakajok huzzák ki a zsebeinkből a milliókat, a melyeknek gyümölcsseit sohse látjuk, amelyeknek pótlásáról sohse gondoskodnak, de a melyek — lehet idő — még ellenünk fognak felhasználhatni. Mert mi értelme volna másképp az ország ilyen gyengítésének?

Vagy azt hiszi a camarilla és annak hitvány zsoldosai, hogy minden magyar vak, hogy ennek a nemzetnek minden egyes tagja olyan corrupált, mint a vezető körök?

Mi tudjuk nagyon jól, mi látjuk elég világosan, hogy minden krajczár, amit közös hadsereg fejlesztésére, tökéletesítésére, harczképességének fokozására fordítanak, reánk nézve kiadott pénz, teljesen inproductiv beruházás, mert sohse fogjuk megérni azt, hogy a közös hadsereget magunkénak mondhassuk. Osztrák ez s az is marad mindvégig. A mi vérünkön, a mi pénzünkön gyarapítjuk, fejlesztjük azt a hadsereget, a mely mindig idegen volt előttünk s idegen is fog maradni, a mely ellenünk harczolt 56 év előtt s a mely bármely pillanatban kész ismét harczba szállni ellenünk, ha erre parancsot kap.

Bátran tekinthetjük tehát ezt a 450 milliót is ép úgy, mint az előbbieket, ép úgy mint az utána következőket: hadisarcznak, a melyet az osztrák hadseregnek fizetünk, s amelyet még fizetni fogunk sok-sok éven át mindaddig, amíg csak a közös hadsereg szükségességének eszméjét teljesen ki nem verjük fejünkől, mindaddig, a míg csak osztrák császár által kinevezett méltóságos és excellenciás urak döntenek legfontosabb létérdekeink felett.

Mert alkotmány, törvény, alap.

T Á R C Z A.

A vadászok találkozó helye

(Francziából)

— Már hogyne fogadnám el! A legnagyobb örömmel! — kiáltottam fel, mikor a következő sorokat olvastam egy névjegyéről:

Kedves Barátom!

Két rokonom fog a franciaországi postahajóval megerkezni, akiket fejedelmi módon öhajtok megvendégsélni. Elviszem őket Vataba, a «Vadászok találkozóhelye» című étterembe. Pompás ebédet már rendeltem is s ha te szívesen fogadod meghívásomat, nagyon fogok örvendeni.

Wilsinski.

Nyomban elküldtem a válaszat: jövök.

Vata egyike Numea legköltöibb fekvésű helyeinek. Ott terül el tengerből öleiben, illatos mezők és regényes erdők közt. A tenger üdítő, hús lehetőül szinte ujja születtünk a forró délszaki nap gyilkos klímájában.

Ami pedig a «Vadászok találkozóhelye» illeti, az kétségkívül a legjobb fogadó egész Numeában.

Vidám este jégérkezett tehát a számomra.

Három óra volt. A postagözst még

csak a partitáviró jelezte; két órai idő volt tehát még rendelkezésemre. Elhatároztam, hogy megtekintem addig az ültetvényeimet.

Fölnyergeltem a lovamat, bebarangoltam a környéket és — csakugyan elkéstem. A hajó már akkor megérkezett s az utasok el is hagyták a földéletet, mikor odaértem.

Egyedül indultam tehát Vata felé, a hova esti hat órára érkeztem meg.

A «Vadászok találkozóhelye» tekintélyes hirneve mellett is csak nagy ritkán lát vendéget. Ez este meg a tájéka is kihaltnak látszott. Különös gyanu fogott el, mikor lovamról leszállottam. A nagyteremben tizenöt-husz diszesen fölterített asztal fehérlött felém, — valamennyi üresen.

A legelső szögletből egyik fölvirágozott asztal mellett Wilsinski barátom kétségbeesetten komor arca, mint a boszuság megdöbbentő szimbóluma meredt rám.

Wilsinski. rendes állapotában, a feketlen jókedv elő példaképe volt. Nagyon természetes tehát, hogy meghökkenve állottam meg az ajtóban.

— Teringtet! — kiáltottam feléje. — Hát a rokonaid hol vannak?

— Ne is beszélj róluk. Sidneyben rekedtek és csak a legközelebbi hajóval érkeznek ide.

— Ugyan! Ez kellemetlen. Tönkreteszi szép estenket. Az ebéd már most mi lesz?

— Az ebéd kész, — mondta tompán, a konyhára mutatva.

Mindenesetre kellemetlen volt a csa-

lódás; de bármint legyen is, ha a rokonok el is maradtak, az ebéd mégis pompásnak ígérkezett; én pedig éhes voltam. Wilsinski, aki nagy testű, erőteljes fizikó, bizonyára szintén étvágyat érzett, mely ilyen kirándulások alkalmával még kétszeres is.

Vigasztaló hangon mondtam tehát:

— Mi a szándékom, barátom?

Wilsinski végignézett rajtam, azután felkiáltott:

— Mi a szándékom? Ebédelni fogunk — négy helyett!

— Annál mi sem lesz könnyebb — szóltam s nyomban el is helyezkedtem az asztal mellett.

Néhány pereczel később találtak, még pedig oly ebédet, mely dicsőségére vált volna a boldogult Vatelnek is.

A helyzet azonban még sem volt teljesen vigasztaló, mert a drága ebéd nagy része kárba veszett. Sajnálkozással néztem a barátomra, akinek arca hirtelen mosolygásra fordult.

Az ajtó nyílt. Két fiatal katona lépett be rajta s egy pillanatra meghökkenve, a nem várt pompától, megállottak.

Halk hangon tárgyalni kezdtek.

— Mond csak Nicaise, biztos vagy abban, hogy ez a másfélfrankos étterem? — kérdezte, aki először lépett be.

Ez a mondat meglepett. A «Vadászok találkozóhelye» a vidék legdrágább vendéglője volt.

törvény, sarkalatos jogok, közjog s más ilyen kifejezések most már csak a mesék világában létező fogalmak, csak frázisok, komolyan senki se veszi őket.

Lesz idő, a mikor majd szívesen vennék őket komolyan — de már akkor késő lesz.

— (A vasutasok katonai szolgálata)

A sztrájk alkalmával katonai szolgálatra behívott vasutasokat — mint értesülünk — június 14-én fogják a katonai szolgálatból elbocsátani. Az idevonatkozó rendeletet a honvédelmi miniszter ma küldte el az illetékes katonai hatóságoknak.

— (A kecskeméti emlékirata)

A kecskeméti függetlenségi és 48-as párt terjedelmes emlékiratot küldött az országos függetlenségi (Kossuth-párt) és az Ugron-féle 48-as pártokhoz, amelyben visszajelentés történik az országos függetlenségi pártban előfordult eseményekre, élesen bírálja a két ellenséges áramlatot és a központi szervezet betegségeit ennek tulajdonítja. Aggodalmának ad kifejezést, hogy az országos párt nem éber örököse a dicső hagyományoknak. Négy pontban foglalja össze az emlékirat a bajokat, melyeknek orvoslását kívánja.

»Hogy a jelentkező meghasonlás szüntesse meg; hogy az országos függetlenségi Kossuth-párt, valamint a 48-as Ugron-párt egymással haladéktalanul egyesüljön; hogy az eddigi közjogi elvek alapján mielőbb kimerítő programot adjon és azt népies nyelven az ország minden részében hirdesse; végül, hogy az egyesült függetlenségi párt úgy az országos központban, mint a vidéken szerveztessék, mely szervezésnél figyelembe kívánja venni, hogy a párt központi vezetősége a vidék részvétele mellett évente legalább egyszer tartson országos párgyűlést.»

A kecskeméti függetlenségi párt e határozatát az ország összes függetlenségi pártjaival közli, azzal a kérelemmel, hogy hasonló tartalmu emlékiratot terjeszenek a központi vezetőséghez.

Népoktatási reform.

(— r —) Az elmúlt hétnek legfontosabb országos eseménye, mely a nemzet legfontosabb és legmesszebbre kiható létérdekét érinti, kétségkívül az a szellemi torna volt, a melyet a közoktatási miniszter elnöklete alatt egy legkülönbözőbb elemekből alakult illusztris társaság vívott meg a fővárosban. Ezen az enqueteen tárgyalták azt a kérdést, mely évtizedek óta nem tartott elég jelentékenynek arra, hogy vele a liberális kormányok foglalkozzanak és csak most került elő a lomtárból, a tizenkettedik órában. Itt kellett volna eldönteni azt a problémát, hogy helyes-e az a terv, a melynek segítségével a jelenlegi kormány a magyar nyelvnek tekintélyét a jövőben széles ez országban meg akarja óvni. Azét a szegény magyar nyelvet, a mely eddig a hadseregnek szemében gyűlölt fatyú, a nemzetiségi iskolákban pedig lenézett hamupipőke volt.

Minden magyar ember aggodalommal nézte eddig nemzeti nyelvének, ezzel a magyar nemzet tekintélyének elhanyagolását, érthető tehát az az érdeklődés, a melylyel mindannyian az enquete elé neztünk. Hisz itt Somogyban, a legmagyarabb megyék egyikében, egész sorozata van még a községeknek, a hol az 1879-i törvény mostoha intézkedései s a lanyha végrehajtás folytán nemzeti nyelv mostoha elbánásban részesül s a S. K. E.-nek ugyancsak van teendője e bajnak enyhítése körül.

S mit látunk? A helyett, hogy a kormány, okulva a múlt hibáin a legerélyesebb és legradikálisabb intézkedésekre szolgáltatna alapot az új törvényjavaslatban, ismét csak félrendsabályhoz nyúl, holott a cél elérése érdekében még a célon túl való lövés is indokolt volna.

A tanítók állami képzése helyett a kertes értékű állami képesítés

Az összes iskolák felső osztályában a magyar tannyelv behozatala helyett — még a 20%-on aluli magyar anyanyelvűeknek is elidegenítése.

A nagyon is indokolt és feltétlenül szükséges fizetés-emelés helyett — 800 koronás alamszina törvényesítése.

Már e három pont magában annyira illuzoriussá teszi a tervezet életrevalóságát

és értékét, hogy előre megjósolhatjuk a teljes eredménytelenségét.

Ha még ehhez hozzávesszük, hogy a tanácskozmányra a szakembereket nem hívták meg, (ezeket külön fogják nem meg — hanem valószínűleg csak kegyesen kihallgatni) akkor előttünk áll a jövő sötét képe — a nemzeti ügy újabb csatavesztése a politikai conventió, a paktálás és taktika érdekében.

És mindez akkor történik, a mikor 450 milliós hadügyi áldozatokat vesznek a nemzetől.

Reméljük azonban és elvárjuk, törvényhozóinktól, hogy ez a kenetteljes enquete nem az utolsó szó e fontos nemzeti ügyben.

Vármegyei közgyűlés.

A törvényhatósági bizottság tagjainak csekély érdeklődése mellett, folyt le a 8-ára összehívott rendkívüli közgyűlés. Az első tárgy volt a beruházási kölcsönből nyerenő államsegély mikénti felhasználása. Az állandó választmány javaslatát a közgyűlés egyhangulag elfogadta. A határozat így szólt: »Csakis oly törvényhatósági utak építésének költségei nyernek a kölcsönből fedezetet, melynek kiépítési költségeihez az illető érdekeltség, község, uradalom, közbirtokosság hozzájárul. Ez okból 30 napi halasztás adatik az illető érdekeltnek, hogy bejelenthessék hozzájárulási szándékukat és hozzájárulási költség hányad magasságát. Az építés sorrendjét a hozzájárulási összeg nagysága szerint kell megállapítani és azon határig, míg az építendő ut fenntartási költségei a megyei alaphoz fedezetet nyerhetnek. A folyó 1904 évben 30 kilométernyi ut építendő ki, melynek sorrendjét az alispán fogja megállapítani.»

A határozat elfogadása után az alispán azt indítványozta, hogy a kaposvár-szennai ut a közgyűlési határozat alól vétessek ki, s annak kiépítése soron kívül s hálálék nélkül eszközöltessék. A második tárgy volt a jegyzői munkadíjakról szóló szabályrendelet tervezetének benyújtása. Az előlött folytatott vitában részt vettek Brüller János, a jegyzői egyesület elnöke, Bakonyi

— Persze! Biztos hát! A káplár mondta nekem, — válaszolta Nicaise ugyanolyan hangon.

— Akkor jól van. Ülünk hát le.

És letelepedtek közelünkben.

Az étterem tulajdonosa lépett be és éppen a katonák felé tartott, mikor Wilsinski magához intette. Két szót sűgött neki halkán, mire a vendéglős mosolyogva távozott.

A barátom e perctől fogva, mintha csak kicserélték volna, visszanyerte régi jó kedvét. A szomszéd asztalon kezdetét vette az ebéd feltalálása. De már az első terítéknél fölmertem, hogy szakasztott mását találták annak, amit mi költöttünk el. Figyelmeztettem is Wilsinskit, aki halkán s mosolyogva így válaszolt:

— Várj csak. Azt hiszem nem fogunk unatkozni.

Nicaise és barátja hatalmas katonavággyal neki estek a levesnek, melyet csakhamar finom sült követett, izléssel és diszszel elrendezett gourmand-falatokkal körítve. A fiatalabbik hadfi azonban nyugtalankodni kezdett.

— Mondd csak, Nicaise, biztos vagy abban, hogy ez csak másfél frankos vendéglős?

— Igen. Hogyne! Már hogy kételkedhetnék abban, ha a káplár mondta?

— Jól van no. De hát ez itt . . . nagyon is finom, amit enni adnak.

— Finom bizony! Micsoda peccsenye. Nézd csak.

— És micsoda bor!

— Épen az, melyet én szeretek. Csak-hogy itt, mintha jobb volna mégis.

A peccsenye és a bor hamar eltűnt. A saláta következett ez után: fantasztikusan elrendezett, szinte művészettel felépített, tarka, étvágygerjesztő valami, amiből tengeri rák vörös husa kandikált elő a sauce és saláta közül.

A két katona meglepetve nézett egymásra s mikor a pincér tiszteletteljesen ismét félreállott, a fiatalabbik aggodalmas suttogással fordult társához:

— Öreg, ez még sem lesz másfél frankos vendéglős. Ebből baj lesz.

Ez egyszer Nicaise is aggodalmat árult el, de csak egy pillanatra.

— Dehogyan lesz! — mormogta aztán. — Nem vagyunk Franciaországban. Hisz tudod, hogy itt minden olcsóbb, mint otthon . . . A dohánynak is három sou az ára tíz helyett . . . Igaz-e?

— Igaz . . . De ha ezt az ebédet Franciaországban akarnánk megenni, az legalább is . . . legalább is . . . Nem is tudom, mennyibe kerülne?

— Itt, Numeában — mondta a káplár, — az ember semmiből is megél.

— Akkor hát . . . persze . . . az egészen más.

A saláta után szem- és iny-csiklandó

torta következett, leleményesen kiesztelt környezetben, pompásan ananász, melyet apró sütemények szivárványszínű sora vett körül.

Nicaise katonához illő bátorsággal, tétozás nélkül fogott a csodás valamihez. Társa azonban végképen megfélemlítve s szinte önkénytelenül megragadta a kezét.

— Ne, Nicaise! Ezt ne bántsuk! . . .

— De hát mi lett?

— Ördög tudja! hanem — ha százszor is mondta a káplár — ez nem lehet másfél frankos étterem! En . . . én, isten-uccse, félek. Ebből nagy botrány lesz.

Nicaise maga is meghökkent s pillanatilag feltartott késsel és ostobán maga elé bámulva — nem tudta mittevé, legyen.

Wilsinski az egész idő alatt pompásan mulatott. Ebédünket ekkorra már régen elköltöttük, az idő is mult; távoznai készültünk. Barátom a pincéért szólította.

— A számlát! mondta Wilsinski.

A két katona aggodalmas arczczal fordult hirtelen asztalunk felé. Csaknem hangos kacajra fakadtam e két arcz láttára.

A gazda nyomban előállott a számlával.

— Mennyit tesz ki? — kérdezte Wilsinski jól hallható hangon.

— Száz franc. — volt a válasz.

E szóra nagy csörömpöléssel hullott ki Nicaise kezéből a kés; társa pedig, aki önkénytelenül is felugrott helyéről, fölbóri-

Ferencz, Nesi Pál, Szalay Károly és dr. Csonka Ede.

Több változtatás történt a szabályrendelet tervezeten; a leglényegesebb azonban a II. cím 8. pontjánál, a hól a telekkönyvi kérvények díja, tekintet nélkül az értékre, 4 koronában állapított meg.

A közgyűlés 10 órakor ért véget.

HIREK

— **Június 8.** A koronázás emlékünnepe Kaposvárott is megünnepelte a hivatalos világ. A középületekre felvonták a trikolor, a városi plebánia templomban háladó istentisztelet volt, a melyet Zimmert József dr. plebános celebrált fényes segédlettel. Az istentiszteleten megjelentek a helybeli állami és magán intézetek és iskolák növendékei testületileg, azonkívül ott láttuk közéletünk számos előkelőségét. Jelen voltak: *Tallián* Gyula főispán, ifju *Sárközy* Béla alispán, *Dorner* Zoltán, törvényszéki elnök, *Németh* István polgármester, *Rímanóczy* Géza posta és távirtda felügyelő, *Kedacik* Károly kir. pénzügyigazgató, *Plachner* Károly központi főszolgabíró, *Andorka* Elek dr. megyei főügyész, *Labek* Kálmán tvszéki bíró, *Nagy* Ödön fő ellenőr a máv. internátus igazgatója, *Pallavicini* Ede örgróf v. b. t. t. *Jankovich* László gróf, volt zalamegyei főispán, *Tarján* Antal iskola igazgató stb. Azonkívül megjelent a közös hadsereg és a helyben állomásozó honvédség számos főtisztje *Sperl* őrnaggyal élükön.

— **Felebbezés a szövetkezeti feloszlás ellen.** A Kaposvár Városi Gazdasági és Ipari Hitelszövetkezet mult hó 29-én tartott közgyűlésén kimondatott az, hogy a Szövetkezet feloszlik és felszámol. Ezen határozat meghozatala körül azonban szabálytalanságok történtek, úgy hogy állítólag a feloszlás kimondható sem lett volna. Ezen a feloszlást kimondó határozat ellen többek aláírásával felebbezés adatott be a kir. Törvényszékhez, mely előre láthatólag, kell, hogy a sérelmes köz-

totta lámpáját, mely ezer darabban esett a padlóra.

— Száz franc! — mormogta Nicaise leirhatatlan ijedelemmel.

Társa egy hangot sem birt kiejteni, csak nézte az összetört tányért, melyet egy gyorsan elősiető pincér elakarítani igyekezett.

E pillanattól fogva a két hadfi nem is érintett többé semmit az asztalnál. Néma kétségbeeséssel ültek a székükön; belső küzdelmük azonban ékesszólóan tükröződött tekintetükből.

A pincér ezután letette mindkettő elé a maga számláját.

Hosszu ideig egyik sem mert a papírlapra tekinteni, mintha el akarták volna odázni a rettenetes ítéletet, mely rájuk várakozott.

Nicaise végre megkoczkáztatta. Anélkül, hogy érinteni merték volna, lopva tekintett reá. Méltóságteles vonásokkal az 1,50 szám pompázott rajta.

— Százötven frank! — kiáltotta ijedten A másik katona is megnézte a maga számláját.

— Dehogy! Csak 1 frank 50 centimes... és mély sóhaj szabadult ki lelkéből: — Te nem láttad a közibe irt vesszőt, — mondta szemrehányó hangon.

Erre aztán kisimultak az arcok. Fízettek, távoztak és hangos éneküket még messziről is hallották az illatos éjszakában, utban hazafelé. *Lucien Chincholle.*

gyűlési határozatot megsemmisítse. A minek következménye természetesen, az lenne, hogy a Szövetkezet ideiglenesen megszakított működését, új igazgatóssággal élén, akadálytalanul tovább folytatná.

— **Közigazgatási bizottság ülése.** A vármegye közigazgatási bizottsága szerdán f. hó 8-án tartotta Tallián Gyula főispán elnökle alatt június havi rendes ülését. A tárgysorozatból a következőket emeljük ki: A közegészségügy állapota az előző hónál is kedvezőbb és így igen jónak volt mondható. A fertőző betegségek közül csak enyhe lefolyású kanyaró lépett föl a tabi és baresi járás néhány községében. Az oltás és újra oltás az egész vármegye területén foganatosított. Bejelenté végül a főorvos, hogy dr. Berkovics Emil mikéi körorvos házi gyógyszerára engedélyt nyert. A kir. pénzügyigazgatóság jelenti, hogy május hó folyamán Somogyvármegyében 533987 k. 73 fill. adó fizettetett be, az eredmény tehát 131157 kor. 13 fillérel kedvezőbb a tavalyi május havinál. Az egyéb kinstári tartozások befizetése is kielégítő módon teljesített. Az állategészségügyi viszonyok május hóban szintén kielégítőek voltak, csak sertésvész uralkodott esekély számu 14 községben. A kir. tanfelügyelő jelentéséből örömmel vett tudomást a bizottság arról, hogy a vármegye községeiben, nevezetesen Szent-Lászlón, Kereseligetén, és Almamelléken a magyarosítás ügye a hazafias tanítók buzgósa folytán szép eredménnyel folyik. Fajdalom azonban, a boldogaszonyfai és szomajomi népiskolákban, különösen pedig ez utóbbinál a magyar nyelv tanítása annyira elhanyagoltott, hogy e miatt az illető tanító ellen a legszigorubb intézkedések tettek meg. A folyó ügyek közül nagyobb érdeklődést csak a korházi orvosok inspektio-ügye keltett. A közigazgatási bizottság az utóbbiak felfolyamodásának, melyben az alispáni határozat megváltoztatásával az éjjeli korházi ügyeletes szolgálat alól leendő felmentésüket kérték, helyt nem adott, és kötelezte őket, hogy a szabályrendelet 45. §-a értelmében az inspektiót sorrendben teljesítsék.

— **Az új takarékpénztár.** A Gazdasági és Ipari Takarékpénztár mult vasárnap tartotta alakuló közgyűlését, melyen az alapszabályok végleges szövege megállapított az igazgatóság és felügyelő bizottság megválasztott és pedig: elnökül *Németh* István, vezérigazgatóul: dr. *Berger* Samu, igazgatósági tagokul: *Berger* József, *Borovitz* Adolf, dr. *Feiner* Mór, *Geiszler* János, *Haidekker* Pál, *Honig* Ferencz, *Kunffy* Adolf, dr. *Rózsa* Ernő, *Schlesinger* Adolf, *Siposs* Géza, *Szabados* Imre, dr. *Szabó* Samu, dr. *Szaplanczay* Manó, dr. *Szigety* Gy. János, *Varga* Lajos, dr. *Weisz* Albert dr. *Weisz* Henrik egyhangulag, és *Feiner* Samu szótöbbséggel megválasztott. Felügyelő bizottsági tagok pedig: *Danilovics* János, *Korniss* Ferencz, dr. *Simon* Dániel, dr. *Csonka* Ede, *Rímanóczy* Géza, *Sörös* Lajos, dr. *Fehér* Henrik és *Kocsis* János lettek. Az alakulás részleteire még visszatérünk.

— **Öngyilkosság.** *Heczer* István 65 éves napszamos csütörtök délután 3 órakor Arany-utca 6. szám alatti lakásán egy fogásra felakasztotta magát. Amikor észrevették, már kiszenvedett. Tettének oka ismeretlen. Heczer már régebb idő óta foglalkozott öngyilkossági tervekkel, sőt egy ízben már öngyilkossági kísérletet is követett el, de szándéka végrehajtásában, hozzátartozói megakadályozták, Most végre elérte célját.

— **A vasutasok pöre.** Hétfő óta tárgyalja a budapesti büntető törvényszék a vad alá helyezett 13-as bizottság bünporét. 40,000 közül tizenharmat választott ki a kormány, hogy bosszút álljon a jogaikért küzdő vasutasokon, hogy bosszút álljon

olyan uton módon, a mely tul esik még az ő hatáskörén is: a magyar bíróság után. A magyar ügyészség egyik tagja vállalkozott a megbízásra s iszonyu erőlködések közt vádat emelt a »békéltető bizottság» ellen, — hálától, hogy elejét vették beláthatlan zavaroknak. Bizunk a magyar bíróság függetlenségében és hozzáférhetlenségében, bizunk abban, hogy félretéve minden rokon és ellenszenvet, az igazságot és csakis a tiszta igazságot juttatják diadalra. Ez pedig csak a 13 martir rehabilitálásával érhető el. Ökünk van hinni, hogy Oláh András és bírótársai fényes elégtételt szolgáltatnak a meg-hurczolt és igaztalanul vádolt tisztviselőknek.

— **A kaposvári jótékony nőegylet évkönyve.** A kaposvári jótékony nőegylet az irás szavaít véve alapul »a te alamizsnád legyen rejtekben és az Úr, ki lát téged a rejtekben, megfizeti neked,« minden zaj, minden reklám nélkül hatásosan működött ez évben is és jótékonyának hatásait, az ő szeretetének birodalmát mindig szélesebbre terjeszti. Az imént kézhez vett évkönyv élő példákkal bizonyítja be ezt a mondást számot adva a befolyt adományokról s az 1903. évben gyakorolt jótékonyágokról. E szerint kiosztatott 1904. évben 4501 kg. liszt, 43 kg. kávé, 86 kg. cukor, 86 kg. zsír, 75 köbméter fa, és 788 kor. készpénz. A tagok száma, sajnos, csökkent, 9 rendes taggal kevesebb volt 1903-ban, mint az előtte való évben; vigasztaló mégis, hogy az évi bevétel 359 k. 24 fillérel több volt mint 1902. évben, a kezelési kiadás pedig 174 k. 90 fillérel kevesebb. A tőke gyarapodás 925 k. 33 f. A szegények száma négygyel több. 1903. február 1-én az egylet közvácsorát rendezett, mely 1053 k. 74 fillért jövedelmezett. E fényes eredmény egyedül a rendezőség fáradahtalan buzgóságának tulajdonítható. Karácsonyfa ünnepe decz. 24-én a rom. székház nagytermében tartottunk. Kiosztatott külön gyűjtésből 341 k. 50. adományokból 148 k. 50 f. érték, a pénztárból 276 k. 03 f. értékben legfőképp ruhanemű és élelmiszer. Ohaj-tandó volna — mondja titkári jelentés — hogy e lélekelő ünnepeken az egyleti tagok minél számosabban jelennének meg, hogy a szegények és árvák örömet megtízszelve e tiszta örömben részesülhének. Örömet szerez a szülőknek az, midőn örülni látják a karácsonyfa körül gyermekeiket, de mennyire megható, hogy megajánlatot öröm érzete tölti el az embert akkor, midőn azokat látja örülni, kikkel esekély adományival a szegénység keserűségét legalább kis időre feledtetni tudta, elfeledtetni ezen pár pillanatra az apa, a kenyérkereső hiányát s a máskor szomorú arcokat mosolyogni látja. Rendes havi segélyt élvezett 27, rendkívüli segélyt nyert 35, szegények közt kiosztatott 4501 kg. liszt 1079.15 K; 86 kg. zsír 154.80; 43 kg. kávé 119.80; 86 kg. cukor 78.60; élelmiszerekben tehát 1467.35 k.; tüzefflófa 329.25 k. készpénzegély 788 k.; az az összes segélyzés 2584.60 k.; a különgyűjtést is hozzászámítva az elmúlt évben összesen 3074.60 k. juttatott a szegényeknek. A pénztári jelentés szerint: Bevétel: Áthozat 1902-ről 18595 k. 97 f. 1903. évi bevétel 3832 k. 43 f. Összesen: 22428 k. 40 f. Kiadás: Vegyes 322 k. 50. Segélyezés 2584 k. 60 f. Összesen 2907 k. 10 f. Maradvány 19521 k. 30 f. Az 1903-ik év végén az egyletnek 26 alapító és 244 rendes tagja volt.

— **A postagyűjtő megnyílt.** A pécsi posta és távirtda igazgatóság közhírré teszi, hogy Kaposvárott a Korona-utczában Kovács Etel kezelése mellett »Kaposvár gy. I.« elnevezéssel 1902. évi márczius hó 1-én megnyílt s nevezett gyűjtő elhalálózása következtében f. év. február hó 16-án megszüntetett postai gyűjtő hely 1904. évi június hó 11-től kezdve *Kosuth-tér 8 szám alatti házban özv. Svarcz Samuné kezelése mellett működését újból megkezdi.* Pécsen, 1904. június hó 7-én. Igazgató helyett: *Brunner.*

— **A pécsi színház új igazgatója.** A pécsi színház bizottság — amint lapunknak írják — esztendőnkön tartott ülésén a pécsi nemzeti színház az 1905—1908-iki színiudényre hét pályázó közül egyhangulag Kövessy Albertnek ítélte oda. Mi a magunk részéről gratulálunk a pécsiek szerencsés választásához, mert Kövessy Albert, mint a kecskeméti — újvidéki — nagykanizsai kertület színiigazgatója, buzgó törekvéssel mindig ki tudja elégiteni közönsége izlését és kívánságait. S így biztosak lehetünk abban, hogy Kövessy Albert be fogja váltani azokat a reményeket, melyeket hozzá fűztek.

— **A somogy megyei vendéglősök gyűlése.** A somogy megyei vendéglősök és kormárosok hétfőn délelőtt gyűlést tartottak a helybeli arenában, a melyre a vármegyéből mintegy ötszázán jelentek meg. A gyűlés tárgyát egy egyesület alakítása és azon megyei szabályrendelet elleni tiltakozás képezte, a mely szabályrendelet szerint kormárosok sörházak és pálinkamérőknek vasár- és ünnepnapokon déli 12 óráig szeszes italt kimérni tilos. A gyűlést *Löbl* Mihály korelnök nyitotta meg s meleg szavakkal üdvözölte a megjelent kartársakat. Ezután felolvasták a felelősségek a tartalmát, a melyet a testület a sérelmes vármegyeyi szabályrendelet ellen a belügyminiszterhez terjesztett fel. A gyűlés ezt helyeslőleg tudomásul vette. Többoldalról történt hozzászólás után az alakítandó egyesület alapszabályait adták elő, majd a tisztikar megválasztásához fogtak, a mely utóbbi izgatott hangulatban folyt le. Végre is elnöknek *Grünwald* Mór, alelnöknek *Reidinger* Gyulát, és *Pittner* Györgyöt, jegyzőnek *Mayer* Bertalant választották meg. Ezután a gyűlés véget ért.

— **Helyreigazítás.** Multheti számunkban »Jogállam« című hírlünkbe egy kis sajtóhiba csuszott be, a mennyiben a jogélet minden »fázis«-a helyett a szedő »frázis«-a szedett. Minthogy ez a hiba könnyen félreértésekre adhat okot, szükségesnek tartottuk ezen helyreigazítói sorainkat közreadni.

— **A polgári iskola egyesület gyűlése.** A polgári iskolai egyesület ma délelőtt 11 órakor választmányi gyűlést tart, a melyen több fontos tárgy kerül elintézés alá, többek közt az iskola építés, az államegély ügye stb. Ugyanekkor határozzák el azt is, hogy — tekintve a szép sikert, a melyet az egyesület eddigi működésével elért — f. hó 22-én nagyszabású bankettet rendeznek, a melyre az előjegyzések a helybeli könyvkereskedésekben lesznek eszkelhetőek.

— **Évzáró vizsgálatok.** A kaposvári államilag segélyezett községi polgári leányiskolában: 1., Hittani vizsgálatok: június hó 12-én d. e. 8—10-ig izraelita vallású tanulók. 13-án d. e. 9—12-ig rom. kath. 13-án 10—12 ev. ref. és ág. ev. vallású tanulók. 2., Rendes tanulók osztályvizsgálatai: június hó 15-én I. A. oszt. d. e. 8—12 16-án I. B. oszt. d. e. 8—12-ig 17 és 18-án II. oszt. d. e. 9—12. 20-án III. oszt. d. e. 8—12. 21-én IV. oszt. d. e. 8—12. 3. Magánvizsgálatok: június hó 22., 23., 24. és 25-én. Hálaadó istentisztelet 28-án reggel 8 órakor.

— **A kaposvári áll. főgimnáziumban.** Június 16-án és 17-én magánvizsgálatok. 17-én hittani vizsgálatok. 18-án I. a) oszt. magyar, latin nyelv; I. b) számtan rajz. Geom.; II. a) földrajz, természetrajz; II. b) magyar, latin nyelv; III. a) földrajz, számtan, rajz. geom.; 20. III. a) földrajz, számtan, rajz. geom.; IV latin nyelv, történelem; V. latin görög, német nyelv; VI. természetrajz, mennyiségtan; VII. latin német nyelv, gör. pótló — irodalom; 21-én I. a) számtan rajz, geometria; I. b) földrajz, természetrajz; II. a) magyar-latin nyelv; II b) számtan rajz. geom.; III b) magyar, latin nyelv. 22-én III. a) latin nyelv, történelem; IV. magyar, német nyelv; V. természetrajz, mennyiségtan; VI. latin, görög nyelv, gör. pótló —

irodalom; VII. mennyiségtan, fizika; 23-án I. a) földrajz, természetrajz; I b) magyar latin nyelv, II. a) számtan, rajz. geom.; II b) földrajz, természetrajz; III. b) földrajz számtan rajz. geom.; 24-én III. a) magyar, német nyelv; IV. természetrajz, mennyiségtan; rajz. geom.; V. magyar nyelv, gör. pótló — irodalom, történet; VI. magyar, német nyelv, történelem; VII. magyar, görög nyelv, történelem. 29-én Te Deum, iskolai évzáró ünnepély.

A kaposvári áll. el. népiskolában a folyó 1903—1904. tanévben az évi záróvizsgálatok a következő sorrendben fognak megtartatni: Június 16-án a központi iskola II. vegyes-, III. IV. fiu- és az internátusi iskola I. II. III. fiu osztályaiban. Június 17-én a Petőfi utcai iskola I. II. III. IV. V. VI. fiu osztályaiiban. Június 18-án a sétatér-utcai iskola I. fiu, III. vegyes, a fő-utcai iskola IV. és a Baross-utcai iskola V. fiu osztályaiban. Június 23-án a központi iskola I. vegyes, III. IV. V. VI. leosztályaiban. Június 24-én a Petőfi-utcai iskola I. II. leány és a sétatér-utcai iskola I. leány és II. vegyes osztályban. Június 25-én a fő-utcai II. IV. vegyes és a Baross-utcai iskola I. fin, I. leány és III. vegyes osztályban. Június 28-án hálaadó isteni tisztelet és záróünnep.

A kaposvári izr. népiskolákban június 18-án délután 2 és fél órakor a III. és IV. osztály a héber, 19-én délelőtt 8 órakor az I. osztály, 20-án délelőtt 8 órakor a II. osztály az összes tantárgyakból; 20-án délután 3 órakor a III. osztály, 21-én délelőtt 8 órakor a IV. osztály a többi tantárgyakból 21-én délután 3 órakor mind a négy osztály tornavizsgálata és ennek végeztével 4 órakor záróünnepély.

A japán tiszt temetése. Japánban tudvalevőleg két vallás uralkodik: a sintoizmus és budhizmus. Sinto szó szerint annyit jelent, hogy: Istennek utja és ez a mi felfogásunk szerint nem is vallás, mert hiszen mi felekezett örökös, kódex és dogma nélkül nem is képzelhetünk. Hivétől kettőt kíván: először, hogy kövesse természetes ösztöneit és másodsor, hogy engedelmeskedjék a mikádónak, mert ő Isten, hisz Amaterassa napkirályné ivadéka. Tókióban sintó-ritus szerint temették el a Port-Arthurnál elesett Hiroze kapitányt. Az újabb nyugati szokások hatása itt is megjelent, mint mindenütt Japánban. A hős földi mardaványait lafettán vitték zeneszó és diszkórét mellett utolsó pihenő helyére. A halotti menet ünnepélyes bonyomást gyakorolt; Japánban fehér a gyász színe s így a női rokonok értékes fehér öltönyökben követték a menetet. A vallási szertartást az Aoyama temető egy magányos házában végezték el. Ez abból állt, hogy fehérbe öltözött papok szörnyű hegedűkísérettel mellett a legborzasztóbb erőfeszítéssel rémes hangokat hallattak. Ezután a halott különböző bajtársai bucsubeszédeket mondtak, majd a rokonok menete haladt el a koporsó mellett miközben mindegyik mély hajlongások között a sakatifa egy ágát tette le a koporsóra. Ez az a fa, melyhez hajdan az isteneknek szánt áldozatot papirszalagok alakjában erősítették. Két herceg képviselőjén kívül jelen voltak: Ito márk, Jamagata, gróf Inonye és az összes miniszterek, csaknem minden követség és a hadi tudósítók. A császár egy vég selymet küldött a családnak ajándékkul. Hiroze életében nagy ügyességet fejtett ki a Yititsunak nevezett versenybirkózásban, a mihez az anatomia és az emberi test gondos tanulmányozása szükséges. A gyöngye, de ügyes ember e művészetet ismerve, egy mozdulattal vagy ütéssel a legerősebb ellenfelét is lesujthatja. Japáni iskolákban tanítják e birkózást és a különösen ügyes birkózók az elsőtől a hatodikig terjedő rangfokozatot kapnak. Hiroze halála után kapta meg a hatodik rangot. Így bizonyára edesebb lesz pihenése.

— **A táviró.** Még alig mult el hatvan esztendeje, hogy a világ első táviróhívtalát berendezték és Morse gépe az emberi érintkezés eszközüvé tette a villámot. 1844 május elsején lett kész a táviró-összeköttetés Washington és Baltimore között. Hatvan esztendő alatt

egy új háló borította el a földet; a telegráf-drótok halózata, a mely a villám szárnyán viszi a szót a világ egyik részéből a másikba. Hogy Morse találmányának hódítása és fejlődése mily óriási volt, azt egy statisztika világítja meg, a mely most jelent meg a világ távirat-forgalmáról. E szerint a föld tizenkét legjelentősebb államában most évenként háromszázhatvanöt millió táviratot adnak föl, vagyis naponként átlag egy milliót. A sor élén Anglia áll, a hol 92400000 távirat az átlagos évi forgalom. Az Egyesült államokban 914000000, Franciaországban 48 millió, Németországban 46 millió Oroszországban 38 millió, Magyarországon és Ausztriában együtt 30 millió, Belgiumban 14400000, Olaszországban 9 millió, Spanyolországban 5 millió 400000, Németalföldön 5 millió, Svédországban és Norvégiában 4300000. A statisztika nem szól Japánországról, a melynek a postai-forgalma nagyság dolgában a negyedik helyen áll a világ államai között, tehát a távirat forgalma se lehet valami jelentéktelen.

— **A magyar gazda közönség figyelmét** felhívjuk az »óvás« című hirdetésünkre.

Esküdtszéki főtárgyalások.

A kaposvári kir. törvényszék hétfőn kezdte meg a nyári esküdtszéki ciklust, a mely június 11-ig fog tartani.

Az első napnak két vádlottja volt: Riba Ferencz 19 éves és Lovas Ferencz 24 éves földműves szőlősgyöröki lakosok. A kir. ügyészség szándékos emberölés büntetnének kísérlete miatt emelt vádat ellenük.

A két legény ugyanis 1903. október 19-én összeveszett, többször rálöttek egymásra és súlyosan megsebesítették egymást. Az esküdtszék előtt azzal védekeztek, hogy önvédelemből fogtak egymásra fegyvert.

A bíróság tagjai voltak: elnök *Kisfaludy* Ákos, bírák: dr. *Horkay* Sándor és *Dohman* Miklós, jegyző: *Pollák* Samu, a vádhatóságot *Kulin* Sándor kir. ügyész képviselte, védőügyvédek: Ribáé dr. *Zánkay* Gusztáv, Lovasé *Kapotsffy* Jenő ügyvéd helyettese.

Esküdtek: *Svastits* Aladár, *Berényi* János, *Müller* Károly, *Szigethy* Gyula, *Botka* Antal, dr. *Rónai* Mihály, *Simalya* V. Ferencz, *Szukics* Sándor, *Boldizsár* Imre, *Berényi* Ferencz, *Pap* Győző és *Deutsch* Albert. Pótesküdték: *Dongó* Jenő és *Ács* Kurucz János.

A perbeszédék folyamán *Kulin* Sándor kir. ügyész bebizonyítottan látta a vádlottak bűnösségét, és arra kérte az esküdteket, hogy a btk. 279. §-ába ütköző szándékos emberölés büntetében mondják ki bűnösnek a vádlottakat.

A védők védenek felmentését kérték.

Az esküdtek verdiktje alapján a törvényszék *Lovas Ferenczet felmentette*, míg *Riba Jánost 6 hónapi börtönrre ítélte*. *Zánkay* Gusztáv dr. Riba védője, semmisségi panaszszal élt.

Az esküdtszéki ciklus második napján *Besenyei* Antal állott a bíróság előtt. A kir. ügyészség gyújtogatás büntette miatt emelt vádat ellene, mert f. évi január 30-án Tur községben unokabátyjának, *Besenyei* Lajosnak, 300 kor. értékű pajtáját felgyújtotta. A bíróság elnöke *Kisfaludy* Ákos, tagjai *Labe* Kálmán és *Dohman* Miklós kir. törvényszéki bírák, jegyző *Boda* Géza volt. A vádat *Kulin* Sándor kir. ügyész képviselte, míg a védő tisztelet dr. *Müller* Nándor ügyvéd látta el. Esküdtekül kisorsoltattak: *Papp* Győző, *Bálványosi* Zoltán, *Bogyay* Ferencz, *Blau* Sándor, *Prinke* Sándor, *Polgár* János, dr. *Rónai* Mihály, *Müller* Károly, *Spitzer* Emil, *Szukits* Sándor, ifjú *Mudik* József, dr. *Szetsey* István rendes, *Simalya* V. Ferencz és *Svastits* Pál pótesküdték.

Besenyei Antal vádlott a vádbeli cselekményt beismerte. Védelmére azt hozta

fel, hogy vagyonos unokabátyjától 50 frtot kért kölcsön, mely összeg kautióra kellett neki, hogy a villamos vasutnál kalauzi állást nyerjen. Unokabátyja kérését megtagadta, ami őt annyira elkésztette, hogy megzavarodott s cselekményét is ilyen állapotban követte el. Öngyilkosságot akart elkövetni, fejét be is dugta az égő szalma közé, de valami megszurta. E körülményben Isten újját látván, elállott öngyilkossági szándékától.

A bíróság a bizonyító eljárás befejezése után két kérdést intézett az esküdtekhez. Az első a gyujtogatás tényére vonatkozott, a másik a beszámíthatóságra. Az esküdtek Kulin Sándor vád- és Dr. Müller Nándor védőbeszéde után visszavonultak. Rövid tanácskozás után főnökük dr. Rónai Mihály kihirdette a verdiktet, melynek alapján a bíróság a vádlottat *felmentette* és nyomban szabadlábra helyezte. A kir. ügyész semmisségi panaszt jelentett be.

Szerdán szándékos emberölés büntetének kísérletével vádolt Kovács János örtilosi lakos bűnügye került sorra.

Kovács János örtilosi pajta-gazda majoros szeretett volna lenni. Ez iránt lépéseket is tett s ezt elárulta cseléd társának Palotár János majorosnak is. Ennek tanácsára aztán a szomszéd urodalomban keresett majorgazdai állást és pedig levélben, amelynek fogalmazványát Palotár János csinálta meg. Palotár azonban az egész dolgot elárulta az uraságnak, aki azután vádlott Kovács József helyett mást pajta-gazdát fogadott. December 27-én éji őrszolgálat után a nevenapját ünnepelte kora reggel Kovács János, s kocsis pajtásaival körülbelül 6 deczi pálinkát ivott meg. Majd ismét Sotonyi Józsefénél megint 2 deczit. Ettől megrészegeedvén, s ilyen állapotban meglátván Palotárt, akit kenyere elvesztése okozójának hitt, ennek bottal neki rohant, sőt állítólag revolverrel is. A támadás dél körül ismétlődött, azonban baj egyik alkalommal se esett.

A bíróság következőleg alakult meg: Elnök Kisfaludy Ákos, szazázó-bírák Gábor Mátyás és Dohman Miklós kir. törvényszéki bírák, jegyző Lázár Gyula, a védhatóság képviselője dr. Rásky József kir. alügyész, védő dr. Véniss Károly.

A védelem tagadja az emberölés fenforgását, emellett pedig a teljes részegség által előidézett öntudatlan állapotra hivatkozik. Az esküdtekhez dr. Rónai Mihály esküdt indítványára az életveszélyes fenyegetés által elkövetelt kihágásra vonatkozó kérdést is feltevén a bíróság, az esküdtek a vádlottat *e kihágásban mondják ki bűnösnek*, miért aztán a kir. törvényszék a vádlottat *2 napi fogház* büntetéssel sújtja.

Csütörtökön Szalontai István bűnügye került az esküdtek elé. Az ügyész a btk. 422. §-ának 2. pontjába ütköző gyujtogatás büntetével vádolta őt, amelyet a vádirat szerint azáltal követett el, hogy Potony pusztán 1904. évi január 14-én a kincstári uradalom tulajdonát képező 55 méter hosszú birkaaklot felgyújtotta. Az esküdttörvény elnöke Kisfaludy Ákos, tagjai dr. Horkay Sándor és Labek Kálmán, jegyző Kring Jenő volt. A vádat Haasz József kir. alügyész képviselte, vádlottat dr. Nicsóvics Sándor, dr. Rimánóczy Ferencz helyettese védelmezte.

Az esküdtszék tagjaiul kisorsoltattak: Vései Sándor, Barcza Elemér, Kossa István, Berényi Ferencz, Boldizsár Imre, Klein Gyula, Ritecz József Krásovits József, Ács Kurucz János, dr. Szetsey István, Szukits Sándor, ifj. Mudik József rendes, Polgár János és Pór Ignác pótesküdték.

Vádlott a főtárgyalás folyamán tagadta, hogy a gyujtogatást ő követte el s ezt se a sértett és feljelentő Lábady István

uradalmi ispán, se a vád által beidézett tanúk bebizonyítani nem tudták. A védelem tanúi ellenben nagyon is valószínűvé tették azt a feltevést, hogy az aklot a cselédség közül bármelyik, sőt egy harmadik személy gondatlanságból, esetleg szándékosan is felgyújthatta, bebizonyítván a főtárgyalás során azt is, hogy a szénával megtöltött akolban nyitott lámpát égettek, pipáztak, sőt estéknél kártyáztak is.

Az esküdtekhez csak egy kérdés intéztetett, a mely a bűnösségre, a felgyújtott épület minőségére és a szándékosságra vonatkozott. Dr. Haasz kir. alügyész vád- és dr. Nicsóvics védőbeszéde után az esküdtek tanácskozásra vonultak vissza, a melynek befejeztével az esküdtek főnöke dr. Szetsey István kihirdette a verdiktet, a mely szerint az esküdtek a feltett kérdésre »nem«-mel feleltek. A bíróság ezután rögtön kihirdette a *felmentő* ítéletet s az öt hónap óta vizsgálati fogságban tartott vádlottat azonnal szabadlábra helyezte. Az ítélet jogerős.

A pénteki és szombati főtárgyalások eredményét jövő számunkban ismertetjük.

KÖZGAZDASÁG

Nagyszabású utépitések Somogyvármegyében.

Ilyen czim alatt olvassuk egy vidéki lapban a következőket:

Somogy vármegye közigazgatási bizottsága mozzalmat indított meg annak idején, hogy a nagy állami beruházási kölcsönből ezen vármegye is megfelelő arányban részesüljön közutai kiépítésére. Az akező sikerre vezetett, mert Hieronymi Károly miniszter, fentartva előde ígéretét, Somogy vármegye nála tisztelgett fejének, Tallián Gyula főispánnak és Sárközy Béla alispánnak kijelentette, hogy az állami kölcsönből Somogy vármegye részére 3.114.000 korona van előirányozva utépitésekre. A vármegyei utépitészeti hivatal már elkészítette a részletes tervezetet a nagy javadalmazásból keresztül viendő utépitésekre. E terv szerint 30 klm. utvonala f. évben, a következő 3 évben, tehát 1905., 1906. és 1907-ben 75—75 klm ut lenne kiépítve úgy, hogy jelenlegi törvényhatósági utvonalaik kétharmad része köntként kiépítették. Kiépülnének pedig az összes vasuti hozzájáró utak, községi átkelési szakaszok s az eddigi tapasztalatok szerint legfontosabbnak bizonyult utvonalaik. Hogy ezek az építések Somogy vármegye forgalmára mily óriási jelentőséggel bírnak s hogy az utépitési munkák mily jelentékeny mértékben járulnak majd hozzá a legközelebbi években a szegényebb néposztály kereseti viszonyainak javításához, említeni is felesleges. — A fentemlített utépitési tervezetet hétfőn tárgyalta a vármegyei közgyűlés által alakított bizottság, amelynek munkálata azután az állandó választmány javaslatával ellátva a rendkívüli közgyűlés elé került, mely iránt szokatlan érdeklődés nyilvánult és legnagyobb hálával fogadták a kiadós államsegélyt mely igen nagy hálózata elsőrangú, jó utvonala-hoz jutatta a vármegyét.

Az érdemre vonatkozólag a közgyűlésről szóló tudósításunk kapcsán — lapunk más helyén — tettük meg megjegyzésünket. Itt csak arra akarjuk a vármegye figyelmét felhívni, hogy az utépitési tervezet elkészítésénél részesítse kellő figyelembe két legmostohább gyermekét, az igali és a tabi járást is. Nem a vármegyében, de tán az országban sincsenek a közlekedést tekintve oly kritikan aluli állapotok, mint ebben a két járásban. A közlekedési vonalak legnagyobb része a téli hónapok alatt teljesen járhatatlan, őszzel és tavasszal pedig csak száraz időjárás mellett járható. Egész községek hónapokon át teljesen elvannak zárva a külvilágtól s a téli hónapok alatt tétlenül otthon üldögni kénytelenek

teljesen ki lévén zárva a fuvarozás, mi télen fő keresetáguk. Azt mondja az országos javaslat és a megyei beruházási előirányzat is, hogy különös tekintettel lesznek azokra az utakra, melyek vasutakhoz vezetnek. Itt van például a szill—hetény — dombovári vicinális utvonala. A dombovári faluvégtől kezdve somogy megye. Ez virágzó nagyközségeket köt össze elsőrangú fővonallal. A forgalom ezen az uton óriási. Évenként több mint 500.000 méter-mázsa. Ez is csak hozzávetőleg a vasuti statisztika és a dombovári gabnapiacz feljegyzései után számítva. Az érdekeltek csak utadoban óriási summát fizetnek be a vármegye pénztárába. E mellett gazdasági ipar-telepek is fekszenek a vonal mentén. Szeszgyár, számos modern berendezésű gőzmalom. Az ut mentén óriási a czukorrépatermelés s ugy ez, mint az egész gabnaforgalom ezen az uton bonyolódik le.

S ez az ut októbertől áprilisig teljesen járhatatlan, esős időben pedig — még a melegebb évszakokban is — kinnal-bajjal járható. Az állatvédő egyesület vetőval élne, ha egy fogatot esős napon végig látta kinlódni ezen az uton. Ha ázsiai állatoknak neveznék a szill—hetény—dombovári uton tapasztaltakat, szépiténők vele a dolgot. Tarthatatlan állapot az egyedüli hozzávetőleges kifejezés, a melylyel ezt a közlekedési vonalat jellemezhetjük. Kocsikázzék csak végig az alispán ur esős időben Dombovártól Szill-ig; biztosíthatjuk, még álmában se fog többé arra az utra kíváncsodni.

Persze a vármegye csak klinker-en jár, ez könnyebb és egyszerűbb. Hogy államtitkári birtok nincs azon a tájon, arról nem tehetnek azok, a kik kényszerítve vannak a nevezett csapáson közlekedni.

Közérdeket méltóztassék a vármegye-nek tekintetbe venni, ne magánérdeket és protectiót, a mikor közutakról van szó. Ne főtjön a megye mindent egybe a másiktól pedig ne vonja meg a betevő falatot is. Csináljon ott utakat, a hol arra tényleg szükség van, a hol nincs se vasut, se más közlekedési eszköz a közelben s a hol tönkre megy a nép, mert az elakadt forgalom elakasztja gazdasági tevékenységét is. Kicsépelet gabnája a szérűn fekszik. A pénzre szüksége lenne, de szállítani nem tud. Várnia kell míg kitavasodik. Ekkor is csak száraz idővel ér czélt.

Tanulmányozza a vármegye az igali és tali járási állapotokat s építse meg mielőbb a dombovár—szilli utat. Ennél égetőbb építeni valója nincs és nem is lehet. Ha lelkiismeretesen venné a dolgot, már rég ki kellett volna építenie. Ez közérdek, a többi előirányzat magánügy. A közvagyon pedig nem arra szolgál, hogy egyesek lel-
(m.)

KÜLFÖLD.

A keletázsiai harcztéren nagy események vannak készülődben. A japánok körülvevők Port-Arthurt szárazon és vizen s komo yan hozzáfogtak az erősség ostromlásához, az oroszok pedig nem hagyják veszni keletázsiai prestige-ük kulcsát s fuóléppéssel sietnek Port-Arthur felmentésére — míg nem késő. Az előjelekből ítélve véres harcokra van kilátás. A hadviselő felek óriási ereje, a megósiított katonák iszonyu tömege még csak sejteni sem enged a küszöbön levő csata eredményét, az azonban már előre látható, hogy sok vér fog folyni mindkét oldalról. E küzdelemnek vége beláthatatlan. Az ellenfelek egyike sem enged, részint büszkeségből, részint a biztos gvőzelem tudatában, főleg azonban a keletázsiai vizek ura ma az, amelyért úgy az orosz, mint a japán hatalom oly elszánt küzdelmet folytat, lévén ez a kérdés életkérdés mindegyik félre nézve. A japánt megakasztará rohamos fejlődésében, az oroszok nagyhatalmi

állását renditné meg a háboru kedvezőlen befejezte. Itt csak hathatós interventio oldhatja meg a csomót, ehhez pedig szükséges az összes nagyhatalmak egyetértése. Hogy a hadviselő felek a végletekig küzdenek, az az előbb mondottak alapján több mint valószíű.

A kelet hódol a nyugatnak. A Szultán királyunkat ki tüntette egyik legnagyobb rendjével s ezt fényes küldöttség fogja Ferencz Józsefnek átnyújtani, Ferencz József pedig az angol királynak küldte el az osztrák-magyar hadsereg tábornagi jelvényeit. Frigyes főherczeg volt a fejedelmi kintüntetés átadója. Az ő látogatása azonban egyuttal pótolni volt hivatva királyunk elmaradt londoni látogatását is. Mint a felség képviselőjét fejedelmi pompával fogadták a főherczeget. Ha az ilyen diplomáciai udvariasságokra adni lehet, az európai béke egyidőre biztosítva látszik, csak az tünik fel különösnek, miért tökélesítik oly lázas sietséggel az osztrák hadsereget, a mikor a béke ily szilárd alapokon nyugszik, az egyetértés a nem etek és fejedelmek között mi kívánni valót se n hagy maga után? Talán a delegátus urak tudnának felvilágosítással szolgálni?

SZERKESZTŐSÉGI ÜZENETEK

— 687. sz. előfizető. Tisztességes ember nem ír anonyim levelet. Ha nyílt levelezőlapon megsértette vagy rágalmazta az illető, adja át a levelező lapot a rendőrségnek, tán nyomára akad a tettesnek s lefűleli.

— Gambrinus. Hisz az csak természetes, hogy oly áru után. — amely a város által elfogadott és a miniszterium által jóváhagyott kövezetvám táblázat szerint — vámtárgyat nem képez — kövezetvám nem szedhető. Jogos volt tehát a sörkereskedők követelése a hordó sör után beszedett kövezetvám visszatérítése iránt. Megmondta ezt különben az erre hivatott legfelső forum a közigazgatási bíróság!

Az viszont tény, hogy a város az ezen ezimen befolyt szép ezer koronát már elszámolta s most természetes, hogy a vissza fizetendő összeg fedezéséről gondoskodni kell. Ez több uton módon is történhetik: pótdó utján, mikor is a város közönségének zsebéből kétszer vasalnak ki a szóban forgó pár ezer koronáskát, — mert azt egy izben már — mikor a sört elfogyasztotta — megfizette

A másik módja a fedezetről leendő gondoskodásnak az lenne, ha a hibás tisztviselők lakolnának tévedésükért, mert végre is a kinek hibájából — akár a szövegezésnél akár a leírásnál is történt legyen a hiba — a város kárt szenved, viselje felületes munkájának következményeit.

Ad. 2 Hirlapok után csak Kaposvárott és Beludgyisztánban fizetnek kövezetvámot.

Felelős szerkesztő:

Szunyog Mihály dr.

Laptulajdonosok és kiadók:

Szalay Károly és Rózsa Ernő dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal telefon száma 15.

BARTA SÁNDOR

polgári és katonai szabó mester

KAPOSVÁR, Erzsébet-ut.

Városház épület.

Városház épület.

FÉRFI INGET

A LEGELŐ HELYEN VÁSÁROLJUNK,
mert csak ott találhatunk kellő biztosítékot a jó minőségre és tökéletes szabásra nézve

VÁRADY BÉLA

főherczegi udvari szállító, férfi fehérmű és ingkészítő

BUDAPEST, IV., KISHID-Ú. 9

INGKÉSZITMÉNYEI UTOLÉRHETETLENEK.

Á R A K :

*-os fehér ing K 5.— ***-os fehér ing K 7.—
-os „ „ K 6 — **-os „ „ K 8.—

— Sima mellel, gallér és kézelő nélkül. —

Rávarott gallérral és kézelővel minden ing 1 koronával drágább

VISELT INGEK a lehetőséghez képest javíttatnak. Színes ingszövetmintákat kívánatra bérmentve küldök KÜLÖNLEGESSEGG: Női zephyr-ingblouse mérték szerint. Árjegyzék és divatlap bérmentve.

Kaposvár r. t. város polgármestertől

4303 sz.

1904.

Árverési hirdetmény.

Kaposvár r. t. város utainak évi tatarozásához és ut építéséhez szükséges kő szállítása, valamint utépitése 1904. évi július hó 2 án délelőtt 10 órakor a polgármester hivatalos helyiségében nyilvános zárt alánlat utján fog biztosítottatni. Az ajánlatok 1904 évi július hó 2-án délelőtt 9 óráig a polgármesteri iktatóba beadandók, a később érkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Évi kőszükséglet legalább 900 köbméter. Részletes feltételek a városi mérnök hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt betekintethetők.

Kaposvár, 1904. május 26.

NÉMETH ISTVÁN

polgármester.

Készíték mérték után

polgári, papi, diszmagyar és libériákat a legutolsó divat szerint legolcsóbb áráért. Raktáron tartok hazai és angol szöveteket és skót különlegességeket.

MIT IGYUNK?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szén-savas ásványviz erre a legbiztosabb óvszer. Elsősorban a mohai

ÁGNES

forrás mint természetes szénsavdús ásványviz, föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; dús szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógsóknál fogva kitűnő szere a legkülönbözőbb gyomor, légcső és húgyszervi betegségeknek. Azért tehát

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha a gyomor-, bél és légcsőhuruttól szabadulni akarunk.

Dr. Kéty.

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha a vesebajt gyógyítani akarjuk.

Dr. Kövér.

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok állanak be.

Dr. Gebhardt.

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha májbajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

Dr. Glass.

Háztartások számára másféltérsnél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű, mesterségesen szénsavval telített víznél, sőt a szódavíznél is olcsóbban adja, hogy az Ágnes-forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse. Árlapot s prospectust kívánatra bérmentbe küld a mohai Ágnes-forrás kezelősége Mohán, Fejérmegye.

KEDVELT BORVIZ. ————— KEDVELT BORVIZ.

Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben.

Jónak, a jobb az ellensége.

Tényleg a legjobb az eddig használatban levő szappan, szóda, por, stb. anyagoknál vászon és pamut ruhaművek mosására, a Schicht által újonnan feltalált

mosó kivonat,

„Asszonydicséret“

védjegyel,
a ruha beáztatására.

Előnyök:

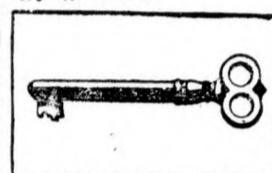
1. Az eddig szükséges volt mosási időt a felére csökkenti.
2. Fáradtságot a negyedére.
3. A szóda használatát teljesen fölöslegessé teszi.
4. Minthogy tisztábbá, tehát fehérebbé is varázsolja a ruhát.
5. Ugy a kezeknek, mint a ruhának teljesen ártalmatlan, amiért az alatt jegyzett czég kezességet vállal.
6. Rendkívül kiadósága folytán olcsóbb, minden más mosásznál.

Nélküldözhetőenél válik minden háziasszony és mosónőnél egy egyszeri kísérlet után.

— Mindenütt kapható. —

Schicht-szappan

„szarvas“ vagy „kulcs“

jeggyel

legjobb, legkiadósabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. Minden káros alkáliszektől mentes.

..... Mindenütt kapható!

Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden csomag szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikevel legyen ellátva.

Schicht György, Aussig

A legnagyobb gyár a maga nemében, az európai szárazföldön.

Somogyvármegye közigazgatási bizottságától

Másolat

1967 kgb. sz.

1904.

HIRDETME NY.

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur 31821/1904. sz. intézvénnyel a Kaposvár város által tervezett vízvezeték céljaira Kaposvár és Toponár községek határaitba igénybe veendő földterületekre a kisajátítási eljárást az 1881. évi XLI. t. cz. 32. §-a alapján elrendelte, mívegből f. hó 27-ik napjának délelőtt 10 órakor Kaposvár városházánál kisajátítási tárgyalás fog tartatni.

A kisajátításra vonatkozó tervrajz és összeírás nevezett város és község házában kitéve lévén ott az érdekeltek által a tárgyalási hatánapig a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Miről az érdekeltek azon hozzáadással értesítettek, hogy a kisajátítási eljárásnál annyival inkább megjelenjenek, mert az eljáró bizottság a kisajátítási terve felett az idézett törvény 34. §-a értelmében még az esetben is érdemileg határozand, ha az érdekeltek közül senki sem jelenik meg.

Kaposvár, 1904. június 2-án.

Főispán elnök helyett
SÁRKÖZY s. k.
alispán.

ÓVÁS

== A magyar gazdaközönség szives figyelmébe! ==

Sok budapesti ügynök az utóbbi időben oly hirdetésüket tesz közzé a lapokban, amelyben a lehetetlenségig olcsó törlesztéses kölcsönt ígérnek.

Ezen ügynökök ígéretüket sohasem válthatják valóra, mert a hirdetett feltételek moróben ellenkeznek a bankok és takarékpénztárak szabályaival és kamat tételeivel; sőt törvényeinkkel is. Céljuk, hangzatos hirdetésükkel az ügyfelet lépre vinni és huzavona által kényszer helyzetbe hozni, hogy időközben megszerzett, a hirdetettnél sokkal drágább kölcsönt kénytelen legyen venni.

Én nem ígérek semmit!

Hanem aki beküldi hozzám a birtokára vonatkozó telekkönyvi kivonatot és kataszteri birtokívet, annak:

1. Megszerzem a kölcsönt 15—75 évi időtartamra a legelőnyösebb módon, minden előzetes költség nélkül 15 nap alatt.
2. Engedélyezés után közlöm a feltételeket és tetszése szerint elfogadhatja, vagy visszautasíthatja azokat anélkül, hogy bármiféle kárpótlást igényelnék fáradozásomért.
3. A kölcsön készpénzben lesz kifizetve és előzetes 1/2 évi felmondással bármikor visszafizethető, de az intézet nem mondhatja fel.
4. Kamattal a tőke is törlesztve van.
5. A megállapított csekély járulék csak a kölcsön folyósításánál fizetendő.

Teljes tisztelettel
SOLTI LAJOS
(volt banktisztviselő)

BANKÜGYNÖKSÉGE

Budapest, VIII., Bezerédi-utca II. sz.
(a Népszínház mellett.)

Alapítva 1896-ban. — Az eddig megszerzett kölcsönök összege több millió korona.

Törlesztéses kölcsönök már 600 koronától kezdve kaphatók, — Vidéki képviselők kerestetnek.

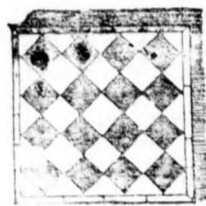
Különlegességi Áruház.

Ajánlja nagy választékban tavaszi
Blousok, Napernyők, Juponok és
mindennemű keztű különlegességi raktárát.
Külön uri divat osztály. Szabott árak!

Főüzlet:
KAPOSVÁR,
Fő-utca 29.

GRUMANN BÉLA

Fióközlet:
BALATON-
FÜRED.

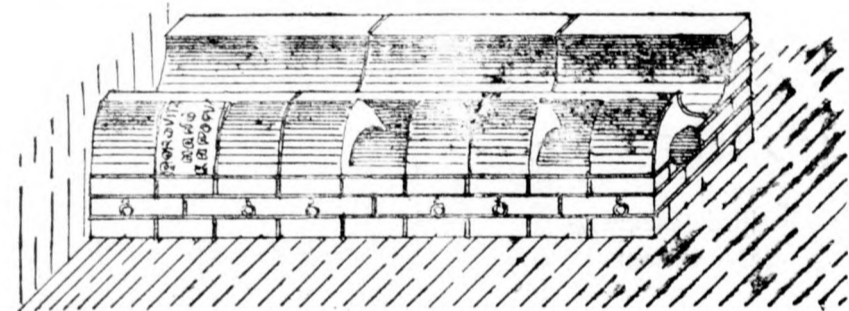
BOROVITZ MANÓ

KAPOSVÁR.

aszfaltozási, cement-beton- és
mindenféle építkezési vállalat.
— Műmárvány és cementárú-
gyár. — Szobrás- és kőfaragó-
műterem. — Dírkövek és épít-
kezési anyagok raktára.

Felújást keltő.
Ezen vályukokat az állatokból legbiztosabban csak úgy tarthatják távol, ha etető
állatvályukot szenny és piszoktól megóvjuk, ami csakis az általam készített
működő, itatóval ellátott, marhaetető vályuk
alkalmazása mellett lehetséges.

Ezen vályuk különösen az állattenyésztést űző Németsorszag és külföld minden
gazdaságában legjobb sikertel alkalmazhatók.

ELŐNYEI: Egyszerű szerkezet, mely vízre nem szorul, soha el nem dugul,
mindenkor elegendő tiszta és friss vizet szolgáltat, minden fáradság nélkül tisztán
tartható és végre — ami fő — olcsóbb mint bármely más vályuk.

Árajánlatokkal istállóberendezésekre, valamint egyéb beton-,
mozaik-, terasz-, aszfaltozási, szobrászati és kőfaragó-munkákra, nem-
különböztetve prospektussal készséggel szolgálunk.

SZABÓ LIPÓT

KAPOSVÁR.

Korona-utca 1. sz. a Korona szállóval szemben.

LEGIZLÉSESEBB

NYOMTATVÁNYOKAT

OLCSÓN KESZIT.

ANTIQUARIUM,

KÖNYV-, PAPIR- ÉS ZENEMŰ-KERESKEDÉS

SPIEGEL DÁVID

Kaposvár, Korona-utca 9.

Ajánlja dusan felszerelt

üveg, porcellán és
lámpa-raktárát

Olcsó árak! Szolid kiszolgálás!

Kéthelyi L. és Társa könyvnyomdája Kaposvár.

GOTTLIEB SZIGMOND

SZOBAFESTŐ

Kaposvár Korona-utca 12. szám

Van szerencsém hecses tudomá-
sára hozni, hogy a legújabb minták
szoba, épület és templomok festésére
megérkeztek, továbbá hogy czégem
czim és czimerek festését
alamtint szobák kárpitozását
olaj festményeket a legegyszerű-
sübbtől a legdíszesebb kivitelig elvál-
lalja a legutányosabb árak mellett.

Vidéki megbízásokat mint,
hogy állandóan nagy szak-
vatoit személyzetet tartok, a
legrövidebb idő alatt végezek.

GOTTLIEB ZSIGMOND

szobafestő.

1903. IV.—V. kelésű 3 törzs

„ELZA” TYUK

Ez Elzák a Plymonthok nálam
kitenyésztett szubvarietásai

ELALÓ.

Plymonthokra előjegyzést elfo-
gadoz. Tenyészdém bármikor
megtekinthető

MEZRIGZKY NÉ.

Békásmegyeri tisztviselőtelep

(Pest megye.)